

ENTERÁLIS BAKTERIOLÓGIAI DIAGNOSZTIKAI MINTAVÉTELI AJÁNLÁS

Készítette: Dr. Fenyvesi Hajnalka

Prof. Dr. Pál Tibor

Ellenőrizte: Dr. Sonnevend Ágnes

Készült: 2024. március 19.

Fenyvesi

HASMENÉSES SZÉKLET BAKTERIOLÓGIAI VIZSGÁLATA

Az ajánlás kizárólag az általános bakteriológiai, azaz a *Salmonella*, *Shigella*, *Yersinia*, *Campylobacter* és speciális esetekben a diarrhogén *E. coli* kimutatására irányuló vizsgálat céljaira küldött mintákra vonatkozik. Amennyiben egy mintából nem csak bakteriológiai vizsgálatot igényelnek (virológiai, parazitológiai), azt kérjük, külön tartályban, külön beküldő lappal beküldeni. Ha az általános bakteriológiai tenyésztés mellett *Clostridioides difficile* irányú vizsgálatot is kérnek, erre a célra másik, külön kérést kérünk feladni és friss székletmintát beküldeni.

A vizsgálat indikációja / vizsgálatra alkalmas széklet minta

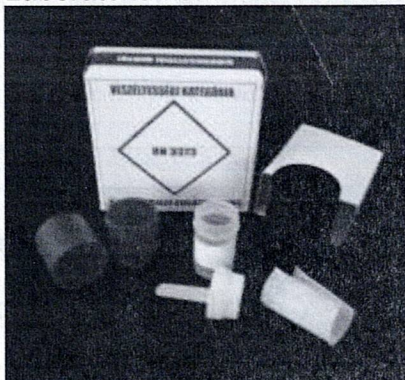
A széklet diagnosztikus vizsgálata feltételezetten fertőzőes eredetű hasmenés, illetve a Bristol skála 5-6-7 fokozatainak megfelelő állagú széklet ürítése esetén indokolt

A mintavétel ideje

A széklet bakteriológiai vizsgálat esetén fontos figyelembe venni a bármilyen okból folytatott antibiotikus terápia fennállását. A sikeres tenyésztési eredmények érdekében, optimális esetben a mintavételt a bármilyen okból folytatott **antibiotikum kezelés megkezdése előtt vagy a befejezését követő legalább 3-4 nap elteltével** célszerű elvégezni. Ez alól a szabály alól kivétel, ha a mintát *C. difficile* irányába történő vizsgálat céljából küldjük.

A mintavétel módja

A mintát egyszer használatos tartályban, lehetőség szerint az UN3373 szabványnak megfelelő széklet tartályban kell beküldeni. Az Orvosi Mikrobiológiai Intézet Enterális Bakteriológiai Laboratóriuma mintavétel eszközt a mintavételhez nem biztosít.

A mintát a széklet láthatóan véres, gennyes, nyákos részeinek olyan területéről kell venni, ami a WC kagyló többi részével, vizelettel lehetőleg nem érintkezik. Ennek elősegítésére célszerű a WC csészét papírzsebkendővel vagy papírvattával kibélelni és a székletet erre üríteni. Erre a célra WC papír nem jó, mert az antimikrobás hatású bárium-sókat tartalmazhat.

Híg, hasmenéses székletből min. 5 mL-t, kevésbé folyékony székletből kb. 5-10 grammot (a tartály kb. 2/3-a) kell a tartályhoz tartozó kanállal a tartályba tenni, majd azt szorosan zárni.

Az végbélnyílás vattapálcával történő mintázását nem javasoljuk, mert sokkal kevésbé megbízható.

A minta jelölése

A mintán (tartályon vagy csövön) **legalább két, a beteg egyértelmű azonosítására alkalmas adatnak** (pl. név, TAJ szám) kell szerepelnie, melyeknek meg kell egyezniük a beküldő lapon szereplő adatokkal

A laboratóriumba szállítás időtartama és körülményei

A minta laboratóriumba küldése a lehető legrövidebb időn belül javasolt. Amennyiben 4 órán belül ez nem oldható meg, a mintát 4 °C-on kell tárolni és 24 órán belül a laboratóriumba juttatni.

A vizsgálati anyag laboratóriumba juttatásának módja

- A PTE KK Orvosi Mikrobiológiai Intézete anyagot közvetlenül a betegtől nem vesz át!
- A PTE KK Orvosi Mikrobiológiai Intézete postán érkező anyagot nem dolgoz fel.
- A PTE KK intézményeiből – a szokásos mikrobiológiai mintabeküldés rendszerén keresztül küldhető székletminta a laboratóriumba

A vizsgálat visszautasítása

A laboratórium megtagadja a vizsgálatot és erről értesíti a beküldőt, amennyiben

- A minta és/vagy a beteg nem egyértelműen azonosítható
- A tartály sérült, és/vagy a minta kifolyt és/vagy a mintával a tartály külső felszíne szennyezett
- A minta nyilvánvalóan nem hasmenéses székletből származik, azaz nem felel meg a Bristol skála 5.-7. fokozata valamelyikének
- A minta a fent megadott időintervallum után érkezik. Amennyiben a vizsgálat elkerülhetetlen, az eredményt az alábbi megjegyzéssel adjuk ki: „Az eredmény értékelésénél kérem vegye figyelembe az alábbiakat: A vizsgálatkérő lapon jelzett mintavételi idő és a minta laboratóriumba érkezése között több, mint 24 óra telt el! A tenyésztés eredménye kétes!”
- Azonos napon vett több minta érkezik egy betegtől

Clostridioides difficile TOXIN KIMUTATÁS

A GDH antigén és az A/B toxin kimutatása rutinszerűen IC gyorstesztel történik, kérdéses esetekben tenyésztéses módszerrel és a kitenyésztett törzs toxintermelésének igazolásával

Clostridioides difficile vizsgálatra akkor küldendő székletminta, ha a beteg 24 órán belül ≥ 3 , a Bristol skála 5-6-7 fokozatainak megfelelő állagú székletet ürített.

- A friss mintát a lehető legrövidebb időn belül kell a laboratóriumba juttatni
- A mintát a tárolás/szállítás ideje alatt hűteni kell

Vattapálcán vett minta (anális törlet) nem alkalmas a vizsgálatra

Helicobacter pylori ANTIGÉN KIMUTATÁS

A *H. pylori* antigén kimutatása IC gyorstesztel történik

- *H. pylori* antigén kimutatást csak panaszokkal jelentkező betegtől szükséges elvégezni
- Protonpumpa inhibitor (PPI), bizmut illetve antibiotikumok szedése a vizsgálat érzékenységét csökkenti, ezért lehetőség szerint a beteg a széklet vizsgálatát megelőző 1 hétben PPI-t illetve 4 hétben bizmutot vagy antibiotikumot ne szedjen.

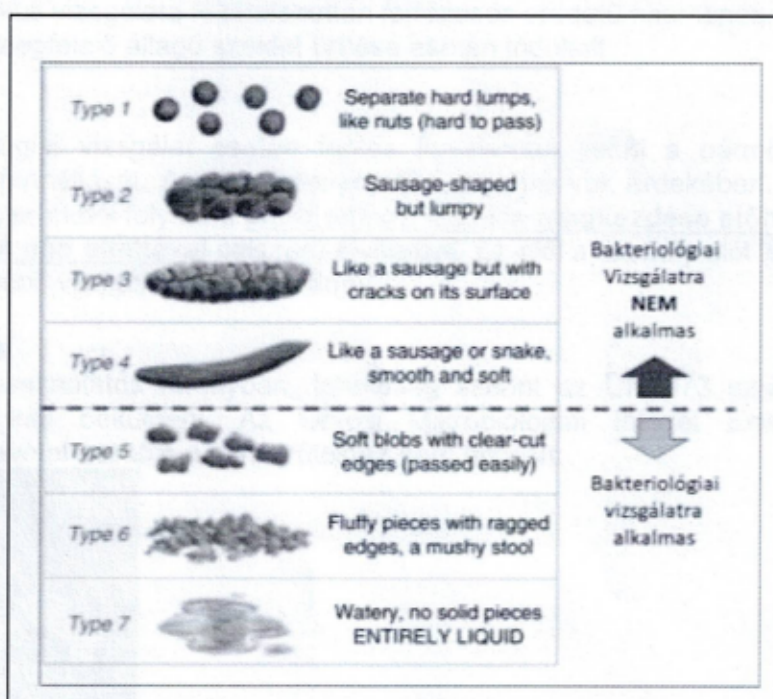
KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓ

A laboratórium telefonszáma: 0672-536 000/ 31749 mellék

Fogalom meghatározás:

Hasmenés: a normál bélműködésben beálló változás, amit nagy mennyiségű, híg (Bristol skála 5-6-7*), gyakori székürítés jellemez (3 vagy több alkalom/nap)

* A BRISTOL SKÁLA

Referenciák:

1. Módszertani ajánlás az enterális kórképek hagyományos bakteriológiai laboratóriumi diagnosztikájához. Nemzeti Népegészségügyi Központ. 2019. Mikrobiológiai Körlevél, XIX:3-4. szám
2. Dylan R Pillai and Thomas Griener 2023. 3.7 Fecal and Other Gastrointestinal Cultures, p.3.7.1.1-3.7.1.24. In.: Leber AL, Burnham CD: Clinical Microbiology Procedures Handbook, 5th Edition. ASM Press, Washington, DC.

Jóváhagyta: Prof. Dr. Reuter Gábor, intézetigazgató
3/3

2025.09.02.